



Pärnu Linnavalitsus
Planeerimisosakond
linnavalitsus@parnu.ee

Teie: 18.03.2024 nr 8-5/2439-105

Meie: 04.04.2024 nr 9.3-4/24/7728-6

Kohaliku omavalitsuse tuuleenergeetika eriplaneeringu detailse lahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu

Esitasite Terviseameti lääne regionaalosakonnale (ametile) kooskõlastamiseks kohaliku omavalitsuse tuuleenergeetika eriplaneeringu detailse lahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu.

Eriplaneeringu ala paikneb Pärnu linnas Tammuru ja Põlendmaa külade territooriumil (872 ha) ja Tori vallas Kildemaa küla territooriumil (148 ha). Planeeringu asukoha eelvalik võeti vastu nii Tori vallas kui Pärnu linnas, detailse lahenduse koostamisel on ehitusõigus määratud ainult Pärnu linnas olevale maa-alale.

Eriplaneeringu detailse lahenduse eesmärk on planeerida elektrituulikute ning kaasneva taristu asukohad. Vajalik on ehitusõiguse ja hoonestusalade määramine, juurdepääsuteede asukohtade ja servituutide vajaduse väljaselgitamine ning teede avalikuks kasutamiseks määramise vajaduse väljaselgitamine, tehnorajatiste ja -võrkude asukoha määramine, haljastuse ja heakorrastuse põhimõtete määramine, kuritegevuse riski vähendavate tegurite määramine ning keskkonnatingimusi tagavate nõuete seadmine.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) raames hinnati mõjusid Natura aladele; kaitstavatele aladele; bioloogilisele mitmekesisusele ja populatsioonidele ning taimedele ja loomadele; pinna- ja põhjaveele; maastikule; tervisele (käsitleti eeskätt müra ja varjutuse esinemist); sotsiaal-majanduslikule keskkonnale; maavaradele, sh ressursside kättesaadavusele; kliimamuutustele ning kultuuripärandile ja jäätmeteket.

Koostatud mürahinnangust ilmnes, et lähimad müratundlikud alad paiknevad u 1 km kaugusel kavandatavatest tuulikutest. Kavandatud tuulikute paiknemise puhul ei ole oodata tuulepargi rajamisel tööstusmüra öise sihtväärtuse ületamist elamualadel ei alternatiiv IA ega alternatiiv IB korral.

Müra suurus ja levik sõltub elektrituuliku margist, elektrituuliku kõrgusest, elektrituulikute arvust, nende paiknemisest ning maastikust – KSH läbiviimisel on leitud erinevate elektrituulikute kohased müra leviku stsenaariumid. Suurima müralevikuga stsenaariumi alusel seatakse planeeringuga müratundliku ehitise keeluala. Keeluala eesmärk on tagada kvaliteetne elukeskkond piirkonda lisanduda võivate elanike jaoks. Projekteerimisel tuleb lähtuvalt projekteeritud elektrituulikutest täpsustada müratundliku ehitise keeluala piir. Ehitusloa ja kasutusloa taotluse lisana tuleb loa taotlejal esitada müra arvutusliku hindamise tulemused, mille alusel on omavalitsusel võimalik hinnata uute müratundlike hoonete lubatavust piirkonda.

Elektrituulikute valikul eelistada madalama müratasemega mudeleid, mis kasutavad tehnilisi müra vähendamise meetmeid. Kasutada tuleb uusi töökorras elektrituulikuid. Elektrituulikute paigaldamisel, sh nende omavahelise vahekauguse valikul, tuleb jälgida elektrituuliku tootja poolseid tehnilisi nõudeid.

Varjutuse modelleerimisest ilmnes, et enamikel potentsiaalsete tuulikute lähiala elamualadel on varjutuse soovitatavad tasemed tagatud. Häirivat varjutust (st kliimatingimusi arvestavalt üle 10 h varjutust summaarselt aastas või ilma kliimatingimusi arvestades üle 30 h/a) elamualadel tuleb vältida. Varjutuse vältimiseks on kaks võimalust, millest üks tuleb projekteerimisel tagada:

- istutada varjutusest mõjutatud elamualade häiringu vähendamiseks haljastusest varjutuse tõke – tagamaks aastaringset toimimist tuleb kasutada igihaljaid liike nt kuuske. Tõke (tihe puude riba) tuleks varjutuse tõkestamiseks rajada varjutuse poolt mõjutatava elamuala tuulepargi poolse õueala kaitseks. Kuivõrd meedet tuleks rakendada väljaspool tuuleparki huvitatud isikule mittekuuluvatel kinnistutel, võib selle elluviimine olla keerukas ning nõuab koostööd vastava mõjutatava elamuala omanikuga;
- või kasutada elektrituulikutel automaatset varjutuse esinemise jälgimissüsteemi, mis võimaldab valgustugevuse andurite ja elektrituuliku automaatse juhtimissüsteemi koostöös häiriva varjutuse esinemise ajaks elektrituuliku töö peatada.

Lisaks peavad lennuohutusnõuete tagamiseks kõrgehitised olema varustatud lennuohutustuledega, et tagada nende nähtavus öisel ajal ja halva nähtavuse tingimustes. Tavaliselt on tegu punast värvi tuledega, mis põlevad pidevalt. Lennuohutustuled muudavad vaadet pimedal ajal. Tuled võivad olla nähtavad hea nähtavusega tingimustes 30–40 km kaugusele.

Võimalusel tuleks eelistada varjestatud tulesid, kuid arvestades kavandatava tuulepargi väiksust, siis ei ole oodata, et lennuohutustuled põhjustaksid olulist negatiivset mõju.

Terviseameti lääne regionaalosakond on tutvunud esitatud planeeringumaterjalidega ning kooskõlastab kohaliku omavalitsuse tuuleenergeetika eriplaneeringu detailse lahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu.

Ühtlasi märgib amet järgnevat:

Lisaks tuulikute tekitavale mürale tuleb arvesse võtta ka tuulepargiga seotud seadmeid, näiteks alajaamade trafosid ja muid lisaseadmeid, mille müratase peab vastama keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ nõuetele.

Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on andnud suunise, mille kohaselt müraleevendavaid meetmeid tuleks rakendada, kui tuuleturbiinide müra ületab 45 dBA (ööpäeva 24 h keskmine). Eeldusel, et tuulikupark töötab kuni 24 tundi ööpäevas, soovib amet uute tuuleparkide arendamisel võtta aluseks kõige rangema normi ehk tööstusmüra öise sihtväärtuse tagamise, mis on elamualadel 40 dBA.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristel Kallaste
menetlusgrupi juht